धर्मकामार्थमोक्षदम् । एतत्तु कथितं तुभ्यं लिङ्गचिह्न एहेगितः । एकेनैव कृतार्थः स्यात् बहुभिः किंतु सुव्रत !" वीरमित्रोदयधृतकालोत्तरे "उक्ताङ्गं श्रेयसे योज्यं शीर्षमन्तं विवर्जयेत् । यमवर्णन्तु यल्लिङ्गं यमाङ्गं वा कमण्डलुम् । दण्डाङ्गं स्वस्तिचिह्नं वा ब्रह्मप्राणान्वितं व्रतम् । अग्निवर्णं महाकालं नन्दीशं पद्मरागवत् । पद्मरागनिभं सर्वं महाभं विधिपूजितम् । मौक्तिकाभं नीलनिभं रुद्रादित्यैः प्रपूजितम् । वसुदेवैः सेन्द्रयक्षैर्यं गुह्यकैर्यातुधानकैः । नानावर्णमयं नीलं यथाङ्गमण्डलप्रभम्" "इत्येतल्लक्षणं प्रोक्तं परीक्षा तत्त्वकोविदैः । त्रिःसप्तपञ्चवारं वा तुलासाम्यं न जायते । तदा वाणं समाख्यातं श्रेष्ठं पाषाणसम्भवम्" । तुलावरणन्तु तण्डुलेन अपरत्रवादिषु तण्डुला यद्यधिकाः स्युस्तदा तल्लिङ्गं गृहिणां पूज्यम् लिङ्गस्यैदधिकं तदोदासीनैः पूज्यमिति किंवदन्ती । हेमाद्रिधृतलक्षणकाण्डे सूतसंहितायान्तु "सप्तकल्पसुखाकृष्टं हरिमेति न हीयते । बाणलिङ्गमिति ख्यातं श्रेष्ठं नार्मदमुच्यते । त्रिपञ्चवारं यस्यैव तुलासाम्यं न जायते । तदा वाणं समाख्यातं श्रेष्ठं पाषाणसम्भवम्" । वीरमित्रोदये "नद्यां वा प्रक्षिपेद्भूयो यदा तदुपलभ्यते । बाणलिङ्गं तदा विद्धि न्यूनं सुखविवर्द्धनम्" । बाणशब्दव्युत्पत्तिरपि तत्रैव "अथ वाणं समाख्यातं यथा वक्ष्ये तथादितः । बाणः सदा शिवो देवो बाणोबाणासुरोऽपि च । तेन यस्मात् कृतं तस्माद्बाणलिङ्गमुदाहृतम् । सदा सन्निहितस्तत्र शिवः सर्वार्थदायकः । कृतप्रतिष्ठं तल्लिङ्गं बाणाख्येन शिवेन च । पङ्कजस्य फलाकारं कुक्कुटाण्डसमाकृति" पङ्कजफलं पद्मबीजम् "पङ्कजस्य फलाकारं कुक्कुटाण्डसमाकृति" इति हेमाद्रिधृतलक्षणकाण्डे पाठः । "भुक्तिमुक्तिप्रदञ्चैव बाणलिङ्गमुदाहृतम्" ।

सूतसंहितायाम् "संस्थाप्य श्रीबाणलिङ्गं रत्नकोटिगुणं भवेत् । रसलिङ्गे ततो बाणात् फलं कोटिगुणं स्मृतम् । गुणांस्तु रसलिङ्गस्य वक्तुं शक्नोति शङ्करी । सिद्धयो रसलिङ्गे स्युरणिमाद्याः सुसंस्थिताः" । केदारखण्डे "रत्नधातुमयान्येव लिङ्गानि कथितान्यपि । पवित्राण्येव पूज्यानि सर्वकामप्रदानि च । एतेषामपि सर्वेषां काश्मीरं हि विशिष्यते । काश्मीरादपि लिङ्गात् बाणलिङ्गं विशिष्यते । बाणलिङ्गात् परं नान्यत् पवित्रमिह दृश्यते । ऐहिकामुष्मिकं सर्वं पूजाकर्तुः प्रयच्छति" । निन्द्यलिङ्गमाह तत्रैव "कर्कशे बाणलिङ्गे तु पुत्रदारक्षयो भवेत् । चिपिटे पूजिते तस्मिन् गृहभङ्गो भवेद्ध्रुवम् । एकपार्श्वस्थिते धेनुपुत्रदारधनक्षयः । शिरसि स्फुटिते बाणे व्याधिर्मरणमेव च । छिद्रलिङ्गेऽर्चिते बाणे विदेशगमनं भवेत् । लिङ्गे च कर्णिकां दृष्ट्वा व्याधिमान् जायते पुमान् । चत्युन्नतविलाग्रे तु गोधनानां क्षयो भवेत् । हेमाद्रिधृतम् "तीक्ष्णाग्रं वक्रशीर्षञ्च तत्रलिङ्गं विवर्जयेत् । अतिस्थूलं चातिलघु स्वल्पं वा भूषणान्वितम् । गृही विवर्जयेत्तादृक् तद्धि मोक्षार्थमीहितम्" वीरमित्रोदये "अर्थदं कपिलं लिङ्गं घनाभं मोक्षकाङ्क्षिणाम् । मधुवत् कपिलं स्थूलं गृही नैवार्चयेत् क्वचित् । पूजितव्यं गृहस्थेन वर्णेन भ्रमरोपमम् । तत्पीठमपीठं वा मन्त्रसंस्कारवर्जितम् । सिद्धिमुक्तिप्रदं लिङ्गं सर्वप्रासादपीठगम्" सूतसंहितायां भैरववाक्यम् "बाणासुरः पुरा भद्रे ! शिवस्यातीव वल्लभः । जितक्रोधोऽतुरक्षय शिवपूजाविधौ रतः । विधिज्ञो निपुणश्चैव शिल्पज्ञो लक्षणान्वितः । दिने दिने स्वयं कृत्वा लिङ्गं स्वाभ्यर्चपूजयत् । एवं वर्षशतं देवि ! दिव्यमानेनापूजयत् । तदा तद्भक्तिसुलभः प्रत्यक्षः शङ्करोऽभवत्" शङ्कर उवाच तुष्टोऽहं तव हे बाण ! वरं ब्रूहि किमिच्छसि । शङ्करस्य वचः श्रुत्वा बाणोवचनमब्रवीत् । यदि तुष्टोऽसि हे नाथ ! सदा त्वं मद्भागिने । क्लिष्टोऽहं तव देवेश ! लिङ्गं कृत्वा दिने दिने । तत्तद्भक्तिसंसिद्धलक्षणं शास्त्रनिर्मितम् । शास्त्रार्थो दुर्लभो देव ! सिद्धयार्थस्य दुर्लभः । तस्मात्त्वं यदि मे तुष्टो लिङ्गं देहि सुलक्षणम् । सर्वकामफलार्थञ्च सर्वसत्वानुकम्पनम् । सर्वेषाञ्च हितार्थाय प्रसादं कुरु शङ्कर ! ।। इत्येवं वचनं तस्य शिवः परमकारणम् । श्रुत्वा कैलासमूर्द्धभ्यः शङ्करेण विनिर्मिताः । लिङ्गानां कोटिसंख्याश्च तथा चैव चतुर्दश । सिद्धलिङ्गं तदा तत्तत्सर्वं सदोदयं स्वयम् । आयोज्यैवं सुसम्पूर्णं बाणस्य च समर्पितम् । अक्षयफलदं बाणः स्थापयानञ्च नित्यशः । संपूज्य बाणः सद्भावं कृत्वा प्रणयनन्दा । तद्भावं सपुरं नीत्वा नूनं भिन्नयते शुचिः । अक्षयां यदि संसिद्धिं स्थापयमानं दिने दिने । सत्वानां सिद्धिहेत्वर्थं बाणस्थाने सुसंस्थिते । लिङ्गानां कोटिकानन्तं सञ्चितास्तु त्रिकोटयः । त्रीणि कोटयस्तिस्रः कोट्येका मध्यकाश्रमे । माहेश्वरे च कोटिस्तु कन्यातीर्थे च कोटि-